

Myten om det islamiske billedforbud

Davids Samling med smuk udstilling om menneskefiguren i islamisk kunst

KUNSTUDSTILLING
MENNESKEFIGUREN I ISLAMISK KUNST

DAVIDS SAMLING,
KRONPRINSESSEGADE 30,
KØBENHAVN K
TIL DEN 13. MAJ 2018

TOM JØRGENSEN

tom.jorgensen@jp.dk

Myter er der nok af i verden, og én af de mere sejlivede går ud på, at man i islamisk kunst har forbud mod at skildre menneskekroppen. Med en både storartet og grundig udstilling går Davids Samling nu i kødet på denne myte.

Som man kan læse i den fremragende bog, der ledsager udstillingen, står der intet i Koranen om et specielt forbud mod figurativ kunst. Spørgsmålet spiller faktisk ikke en særlig stor rolle og begrænser sig til generelle advarsler mod afgudsdyrkelse.

I Hadith derimod – en samling af senere tekster, der udgøres af overleverede beretninger om Profeten, og som fungerer i juridiske sammenhænge – er der en anderledes negativ holdning til kunst, der viser menneske- og dyrekroppe.

Og det er der tre grunde til: 1) Den forbindes med afgudsdyrkelse, 2) den fjerner med sine verdslige motiver koncentrationen om den religiøse hengivelse og 3) det er Gud, ikke mennesker, der står for skaberkraften.

Stiliseret mimik

Som udstillingen viser, har dette dog ikke forhindret islamiske kunstnere i at skabe figurative værker i århundreder.

Ganske vist finder man dem ikke i den officielt sanktionerede religiøse kunst, men i en privat sammenhæng, i kunsthåndværket og i miniaturemaleriet har den altid eksisteret. Dog ikke som vi kender den figurative kunst fra den kristne vestlige verden, hvor man

siden renæssancen har efterstræbt en både naturalistisk og individualiseret kunst.

I den islamiske kunst er bevægelserne stiliserede, og ethvert udtryk for følelsesliv og personlighed er undgået til fordel for en ritualiseret mimik. I hvert fald indtil man i slutningen af 1700-

"En fyrste med sin elskede", Indien, Jaipur, ca. 1740, 23,4 x 17,8 cm

"Profeten Muhammad møder Englen med 10.000 vinger og Englen med fire hoveder" signeret af Sultan Ali, Iran, ca. 1465, 40,8 x 30 cm.

tallet blev så påvirket af vestlig kunst, at en større grad af individualisering og portrætlighed vandt indpas.

Den kulturelle smeltedigel

Hvad man ser i alle disse pragtfulde miniaturemalerier – og på fade, kander, lysestager og skåle – er scener fra elitens liv: Mogulernes, sultanernes og fyrsternes hofetikette, jagter, haremmer og statsbesøg, ligesom beretninger fra Koranen, fra religiøs og verdslig digtning og fra ældgamle før-islamiske myter også udspiller sig for vores øjne.

Farverne funkler juvelagtigt på de ofte skrøbelige billedværker ledsaget af de kalligrafisk set utroligt smukke skrifttegn. Ja, vi får sågar selve Profeten at se, f.eks. i

"Profeten Muhammad møder Englen med 10.000 vinger og Englen med fire hoveder" fra ca. 1465 – en skildring af Profetens mystiske himmelfærd skabt i datidens Iran.

Kærlighed, sensualitet og erotik møder vi også på udstillingen, om end knap så udpenslet som i vesten eller i de hinduistiske stentempler.

Hvad vi også med stor tydelighed erfarer, som vi går igennem udstillingsrummene, er den kulturpåvirkning, der har fundet sted, ikke kun mellem kristendommen, jødedommen og islam, men også mellem disse tre og den hinduistiske og buddhistiske kunst i Indien og Kina. Verden var globaliseret – også dengang.

En magisk danserinde

Sympatisk portrætforestilling af Sorella Englund, der var en af Den Kgl. Ballets allerstørste stjerner.

BALLET
DET KGL. TEATER, PRØVESAL A
SORELLA – ET PORTRÆT

Koreografi, tekst og iscenesættelse:
Pernille Garde
Musik og lyd: Greatmusic
Varighed: 75 minutter
Til den 6. december

HENRIK LYDING

henrik.lyding@jp.dk

Hun fortjener det. En af Den Kgl. Ballets allerstærkeste ballerinaer i nyere tid med en barsk karriere og et voldsomt udtryk på scenen. "Magisk" er ikke for meget sagt om Sorella Englund. Finsk af fødsel i 1945, opvokset i musikerhjem, balletuddannet i Helsinki og i 1966 hentet til Den Kgl. Ballet, hvor hun siden var solodanser, karakterdanser, instruktør og underviser.

Det format kan en lille hyldestforestilling selvsagt ikke hamle op med. Og "Sorella – et portræt" er da også mere velment end egentlig vellykket. Vi får glimt af oplevelser i barndommen, overvejelser om succes og dens pris, og en livslang længsel efter kærlighed hos den eneste ene –

Ganske rørende fortæller de fire dansere om Sorella Englund og hendes passion for det dramatiske ...

lidt sært illustreret med glimt fra balletten "Carmeren", men nykoreograferet uden den lidenskab og skarphed i trinene, der prægede både Roland Petits original og Sorella Englunds dans i sin tid. Der er også øjeblikke fra "Sylfiden" og scener, der uden tvivl relaterer til noget væsentligt, men som lukker sig fuldkommen om sig selv.

Ganske rørende fortæller de fire dansere om Sorella Englund og hendes passion for det dramatiske, og selv høres hun som fortællerstemme – tankevækkende nok er det i hendes stemme, vi oplever den samme magi og passion, hun udstrålede i sin lange karriere på scenen. Sympatisk lille forestilling for balletnørder.

Fantasi over balletten "Sylfiden", hvori Sorella Englund dansede en af sine stærkeste roller. Her Bo Madvig og Tiziana Fracchiolla. FOTO: JACOB STAGE